

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

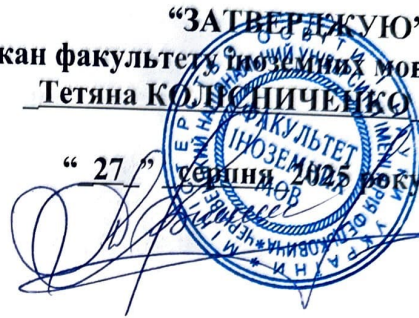
Філологічний факультет

Кафедра сучасної української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету іноземних мов
Тетяна КОЛІСНИЧЕНКО

“ 27 ”

серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Сучасна українська наукова мова

(назва навчальної дисципліни)

ОБОВ'ЯЗКОВА

Освітньо-професійні програми: «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

Спеціальність: В11 Філологія

Спеціалізація: В11.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Мова навчання: факультет іноземних мов українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна українська наукова мова» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

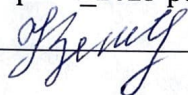
Розробник: Шатілова Н. О. – кандидат філологічних наук, доцент, асистент кафедри сучасної української мови.

Викладач: Шатілова Н. О. – кандидат філологічних наук, доцент, асистент кафедри сучасної української мови

Погоджено з гарантом ОП Ольга СОЛОВІЙОВА

Погоджено методичною радою факультету іноземних мов

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради Ірина БЕЖЕНАР

Затверджено на засіданні кафедри сучасної української мови

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____ Світлана ШАБАТ-САВКА

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради _____ Алла АНТОФІЙЧУК

Успішна професійна діяльність фахівця-філолога неодмінно пов'язана зі створенням якісних наукових текстів. Мовне оформлення наукового тексту – один із важливих чинників ефективної репрезентації результатів наукових досліджень. Грамотне мовностилістичне оформлення наукової праці засвідчує не лише високий рівень мовної культури її автора, але й рівень його мовної свідомості та інтелектуального розвитку загалом. Вироблення навичок грамотного наукового письма передбачає опанування сучасних норм української наукової мови, що поглиблює мовно-комунікативну компетентність здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, сприяє якісній професійній комунікації. Навчальна дисципліна «Сучасна українська наукова мова» входить до обов'язкових освітніх компонент освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова» за спеціальністю В 11 Філологія.

Мета навчальної дисципліни – систематизувати й поглибити знання студентів про українську наукову мову, особливості мовної організації наукового тексту; сформувати вміння продукувати якісний науковий текст відповідно до чинних норм сучасної української літературної мови для успішної презентації результатів науково-дослідної діяльності.

Пререквізити: знання з української мови, здобуті під час навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

Результати навчання:

Програмні компетентності:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовою (англійською).

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

Знання чинних норм сучасної української наукової мови, уміння грамотно оформляти своє висловлення в писемній формі стане надійним підґрунтям формування професійної компетентності майбутніх фахівців-філологів.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	3	90	-	30	-	-	60	-	Залік
Заочна	1	1	3	90	-	8	-	-	82	-	

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		лекц.	практ.	лаб	інд	с.р.		лекц.	практ.	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. «Нормативність української наукової мови»														
Тема 1. Українська наукова мова: сфера використання, специфіка та функції. Науковий стиль української мови. Традиційні стильові ознаки наукової мови.	5		2			3	4							4
Тема 2. Основні зміни в новій редакції «Українського правопису».	7		2			5	8		1					7
Тема 3. Відображення законів милозвучності української мови в науковому тексті.	7		2			5	7							7
Тема 4. Лексична нормативність наукового тексту. Типові лексичні огріхи в	9		4			5	9		1					8

науковому тексті. Літературна мова і діалекти в науковому мовленні.											
Тема 5. Морфологічні особливості наукового тексту. Типові морфологічні помилки в науковому тексті.	9		3			6	9		1		8
Тема 6. Синтаксична організація наукового тексту. Порушення синтаксичних норм української мови в науковому тексті.	8		2			6	8		1		7
Разом за ЗМ 1	45		15			30	45		4		41
Змістовий модуль 2. «Композиція писемного наукового тексту: вимоги до мовного оформлення магістерської роботи»											
Тема 7. Мовні засоби структуризації наукового тексту. Мовні кліше в тексті магістерської роботи. Етика наукової комунікації.	6		2			4	7		1		6
Тема 8. Пунктуаційне оформлення наукового тексту. Роздільні й видільні розділові знаки в тексті наукового стилю.	14		4			10	16		1		15
Тема 9. Способи передавання чужого мовлення в науковому тексті. Оформлення цитувань і покликань. Порушення засад наукової етики та академічної доброчесності.	8		3			5	7		1		6
Тема 10. Бібліографічний опис наукових і навчально-методичних джерел. Правила оформлення списку використаної літератури та бібліографічних покликань.	6		2			4	7		1		6
Тема 11. Орфографічні та технічні правила переносу.	5		2			3	4				4

Умовні й графічні скорочення в тексті наукової роботи.												
Тема 12. Мовностилістичний аналіз і редагування наукового тексту. Типові порушення мовних норм наукового стилю.	6		2			4	4					4
Разом за ЗМ 2	45		15			30	45			4		41
Усього годин	90		30			60	90			8		82

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми
1.	<i>Українська наукова мова: загальна характеристика і специфічні риси.</i> Науковий стиль української мови. Традиційні стилеві ознаки наукової мови. Нормативність – ознака якісної української наукової мови. Причини порушення мовних норм під час творення наукових текстів. Значущість культури наукової мови у професійному становленні фахівця-філолога.
2.	<i>Основні зміни в новій редакції «Українського правопису».</i> Власне зміни у написанні слів (без варіантів). Варіантні доповнення до чинної норми.
3.	<i>Відображення законів милозвучності української мови в науковому тексті.</i> Спрощення в буквосполученнях. Евфонічне чергування звуків. Уживання паралельних форм.
4.	<i>Лексична нормативність наукового тексту.</i> Тавтологія і синонімія в науковому тексті. Терміни як лексична особливість наукового тексту. Типові лексичні огріхи в науковому мовленні та їх усунення (змішування паронімів, мовленнєва недостатність і надмірність).
5.	<i>Морфологічні особливості наукового тексту.</i> Утворення та вживання фемінитивів. Рід незмінюваних іменників і складноскорочених слів. Закінчення іменників у давальному відмінку. Закінчення іменників чоловічого роду другої відміни в родовому відмінку однини. Типові морфологічні помилки у вживанні іменникових, прикметникових, числівникових, займенникових та дієслівних форм.
6.	<i>Синтаксична організація наукового тексту.</i> Синтаксичні синоніми. Типові синтаксичні помилки й неточності (порушення принципів побудови речень, граматичного керування, координації підмета і присудка тощо). Уникнення в науковому тексті невластивих українській мові синтаксичних конструкцій.

7.	Пунктуаційне оформлення наукового тексту. Роздільні і видільні розділові знаки в текстах наукового стилю. Правила рубрикації тексту. Розділові знаки для оформлення пунктів переліку
8.	Мовні засоби структуризації наукового тексту. Мовні кліше в тексті магістерської роботи. Етика наукової комунікації.
9.	Способи передавання чужого мовлення в науковому тексті. Оформлення цитувань і покликань. Порухення засад наукової етики та академічної доброчесності.
10.	Бібліографічний опис наукових і навчально-методичних джерел. Правила оформлення списку використаної літератури та бібліографічних покликань.
11.	Орфографічні та технічні правила переносу. Умовні і графічні скорочення в тексті наукової роботи.
12.	Мовностилістичний аналіз і редагування наукового тексту. Типові порушення мовних норм наукового стилю.

Завдання для самостійної роботи студента

№ з/п	Тема	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1	Наукові тексти різних жанрів: особливості і структурно-сміслові компоненти. Особливості писемного наукового мовлення. Особливості усного наукового мовлення.	3/4
2.	Тема 2	<i>Робота з текстом «Українського правопису» (2019 р.) та інтернет-джерелами з метою вдосконалення орфографічної та пунктуаційної компетентності.</i>	5/7
3.	Тема 3	<i>Лінгвістичний аналіз наукового тексту з метою виявлення порушень законів милозвучності.</i>	7/7
4.	Тема 4	Порушення лексичних норм наукового тексту. <i>Редагування наукового тексту з метою виявлення й аналізу порушень лексичних норм української наукової мови</i>	5/8
5.	Тема 5	Порушення морфологічних норм наукового тексту. <i>Редагування наукового тексту з метою виявлення й аналізу порушень морфологічних норм української наукової мови.</i>	6/8
6.	Тема 6	Порушення синтаксичних норм наукового тексту. <i>Редагування наукового тексту з</i>	6/7

		метою виявлення й аналізу порушень синтаксичних норм української наукової мови.	
7.	Тема 7	Аналіз різножанрових наукових праць з метою виявлення мовних стандартів-кліше в текстах: а) кваліфікаційної роботи; б) наукової статті; в) наукової рецензії; г) наукової доповіді.	4/6
8.	Тема 8	Порушення пунктуаційних норм наукового тексту. <i>Редагування наукового тексту з метою виявлення й аналізу порушень пунктуаційних норм української наукової мови.</i>	10/15
9.	Тема 9	Робота над <i>оформленням цитувань і покликань у тексті кваліфікаційного дослідження.</i>	5/6
10.	Тема 10	<i>Бібліографічний опис наукових і навчально-методичних джерел (відповідно до чинного стандарту: ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. (Інформація та документація). URL: http://surl.li/ljnlyr</i>	4/6
11.	Тема 11	<i>Редагування наукового тексту з метою виявлення й аналізу порушень правил переносу (орфографічний та технічних). Укладання списку умовних скорочень для кваліфікаційної роботи.</i>	3/4
12.	Тема 12	<i>Реєстр найпоширеніших мовних огріхів у науковому тексті. Ведення власного зошита обліку мовних помилок та здійснення їх самоаналізу з метою вдосконалення умінь і навичок з вивчених тем.</i>	4/4

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ)

Індивідуальне завдання оцінюють максимально в **10 балів**. Результати дослідження студенти презентують на практичному занятті, готуючи доповідь та мультимедійну презентацію.

№ з/п	Завдання
-------	----------

1.	<p>Індивідуальний проєкт «Мовностилістичний аналіз наукового тексту».</p> <p>Опрацювати наукову статтю з фахової проблематики магістерського дослідження в контексті основних вимог до змісту, побудови й мовного оформлення за алгоритмом:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лексичні особливості наукового тексту. 2. Морфологічні особливості наукового тексту. 3. Синтаксичні особливості наукового тексту. 4. Пунктуаційні особливості наукового тексту. 5. Особливості цитувань і покликань. 6. Мовні огріхи в науковому тексті (якщо є). <p>Визначити, за допомогою яких мовних засобів створюється логічність, послідовність, доказовість наукового викладу.</p>
----	---

Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни застосовуємо технології особистісно орієнтованого, диференційованого, проблемно-розвивального, інтерактивного, дистанційного навчання.

Методи і прийоми організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності спрямовані на формування програмних компетентностей студентів:

1) *інформаційно-рецептивний*: бесіда (вступна, бесіда-повідомлення, бесіда-повторення, контрольна-корекційна, евристична), пояснення, навчальна дискусія;

2) *робота з навчальним текстом та інтернет-ресурсами*: опрацювання рекомендованої літератури та інформаційних онлайн-ресурсів, вивчення тексту чинного «Українського правопису», робота з лексикографічними джерелами;

3) *наочні методи*: ілюстрація, демонстрація (зокрема за допомогою цифрових технологій), самостійне спостереження над мовними явищами в поєднанні із *дидактичними прийомами мисленнєвого характеру* – аналіз, узагальнення, систематизація, порівняння, класифікація, конкретизація;

4) *спонукально-репродуктивний*: метод практичних вправ (тренувальних, творчих, контрольних), що забезпечують вироблення необхідних умінь і навичок (аналіз фрагментів наукових текстів, опрацювання тексту наукової статті, наскрізне виписування мовних фактів, добір контекстів з відповідними мовними одиницями, підбір синонімів, антонімів, творення наукового тексту, редагування наукового тексту тощо);

5) *творчо-пошуковий та проблемний методи*: самостійна робота пошукового характеру – підбір і аналітичний огляд джерел інформації, аналіз, опис і виклад проблемного питання, мультимедійна презентація результатів індивідуальної чи спільної проєктної діяльності;

б) *інтерактивні методи*: робота в парах, робота в малих групах, взаємооцінювання, взаємоперевірка, мозковий штурм, мовна опозиція, контент-аналіз, рольове моделювання, я – редактор тощо.

Система контролю та оцінювання

Методи поточного контролю: спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю студентів та їхня участь в обговоренні проблемних питань, індивідуальне та фронтальне опитування, робота з навчально-методичною літературою, лінгвістичний коментар під час виконання практичних завдань, самостійні роботи, мовностилістичний аналіз наукового тексту, автоматизовані тестові завдання.

Форма підсумкового контролю: залік.

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у письмових роботах, під час виконання індивідуальних і самостійних завдань, при складанні заліку тощо). Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Загальна кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення дисципліни, складає **100 балів**, з яких **60 балів** – під час поточного контролю і **40 балів** – під час підсумкового контролю (заліку).

Система оцінювання знань є накопичувальною і охоплює суму балів за різними видами здійсненого контролю – поточного, модульного, підсумкового.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна і самостійна робота)		Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2		
30 балів	30 балів	40	100
Аудиторна і самостійна робота – 15 б. Модульна контрольна робота – 15 б.	Аудиторна і самостійна робота – 10 б. Індивідуальне завдання – 10 б. Модульна контрольна робота – 10 б.	Тестовий контроль: 40 тестів (1 тест – 1 б.)	60+40=100

Накопичення рейтингових балів у межах змістових модулів передбачає:
- відвідування (очне / дистанційне) практичних занять;

- активність на практичних заняттях;
- якість підготовки до навчальних занять;
- належне виконання завдань практичного, творчого, пошукового характеру на засадах академічної доброчесності;

- написання модульних контрольних робіт.

Оцінювання усної відповіді враховує:

- повноту розкриття питання;
- логічність і послідовність викладу;
- добір влучних прикладів і коментування мовних фактів;
- культуру мовлення;
- уміння порівнювати і робити висновки.

Оцінювання індивідуальних завдань враховує:

- своєчасність виконання завдання;
- обсяг і якість виконання завдання;
- академічну доброчесність (самостійне виконання);
- творчий підхід та ініціативність у навчальній діяльності.

За **усну/ письмову відповідь** на практичному занятті студент може отримати 3 бали: «3» – якщо вичерпно й грамотно відповів на питання; «2» – якщо правильно відповів на питання, але припустився кількох змістових неточностей, орфографічних, пунктуаційних чи стилістичних помилок; «1» – якщо не повністю відповів на питання; «0» – якщо не відповів на питання.

За **виконання письмового практичного завдання** студент може отримати 5 балів: «5» – за умови бездоганного виконання; «4» – якщо припустився однієї помилки; «3» – 2 помилки; «2» – 3 помилки; «1» – 4 помилки; «0» – понад 4 помилки.

Оцінювання письмових самостійних / контрольних робіт:

«А»: робота засвідчує ґрунтовні, системні знання з теми чи змістового модулю, не містить помилок у поясненні мовних явищ.

«В»: робота засвідчує добрі знання з теми чи змістового модулю, містить не більше двох помилок у поясненні мовних явищ;

«С»: робота засвідчує належні знання з теми чи змістового модулю, містить не більше чотирьох помилок у поясненні мовних явищ;

«D»: робота засвідчує достатні знання з теми чи змістового модулю, містить 5–6 помилок у поясненні мовних явищ;

«Е»: робота засвідчує фрагментарні знання з теми чи змістового модулю, містить більше семи помилок у поясненні мовних явищ.

Незараховано роботу студентів, який допускає під час виконання мовного аналізу більш ніж 50% помилок, засвідчуючи незнання програмового матеріалу з теми чи змістового модулю.

Критерії оцінювання тестових завдань:

«А»: 100–90% правильних відповідей.

«В»: 89–80% правильних відповідей.

«С»: 79–70% правильних відповідей.

«D»: 69–60% правильних відповідей.

«E»: 59–50% правильних відповідей.

Незараховано – менше 50% правильних відповідей.

Підсумковий контроль (залік) здійснюється в режимі автоматизованої комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить **40 балів** (1 тест – 1 бал).

Загальні критерії оцінювання рівня та якості знань студентів з навчальної дисципліни

Оцінку «зараховано» («А») отримують студенти, які набрали загальну суму балів **90–100** від максимальної кількості можливих, зокрема: вільно оперують програмовим матеріалом, опрацювали рекомендовану літературу, ґрунтовно засвоїли норми української наукової мови, опанували термінологію курсу; систематично готувалися до практичних занять й виконували домашні завдання; виявили відмінні навички мовностилістичного аналізу наукового тексту; сумлінно працювали над завданнями для самостійної роботи; успішно виконали модульні контрольні роботи й завдання підсумкового контролю.

Оцінку «зараховано» («В») отримують студенти, які набрали загальну суму балів **80–89** від максимальної кількості можливих, зокрема: добре засвоїли норми української наукової мови, опрацювали рекомендовану літературу, добре володіють програмовим матеріалом і науковою термінологією курсу; активно готувалися до практичних занять та систематично виконували домашні завдання; виявили добрі навички мовностилістичного аналізу наукового тексту; загалом фахово аналізують порушення мовних норм, допускаючи поодинокі помилки; опрацювали завдання для самостійного виконання; добре написали модульні контрольні роботи й виконали завдання підсумкового контролю.

Оцінку «зараховано» («С») отримують студенти, які набрали загальну суму балів **70–79** від максимальної кількості можливих, зокрема: виявили належну обізнаність з нормами української наукової мови, продемонстрували знання програмового матеріалу на репродуктивному рівні, частково володіють відповідною науковою термінологією; працювали на практичних заняттях, виконували домашні завдання; допускають помилки у науковому писемному мовленні, але вміють здійснити самоаналіз й аргументовано їх виправити; виявили добрі навички мовностилістичного аналізу наукового тексту; частково впорались із самостійними завданнями; добре виконали модульні контрольні роботи; належно розкрили питання підсумкового контролю.

Оцінку «зараховано» («D») отримують студенти, які набрали загальну суму балів **60–69** від максимальної кількості можливих, зокрема: мають поверхневі

знання норм української наукової мови; показали фрагментарну обізнаність із програмовим матеріалом; обмежилися мінімальним опрацюванням рекомендованої літератури; пасивно поводитись під час роботи на практичних заняттях, не виявили належних навичок мовностилістичного аналізу наукового тексту і бажання до самостійної роботи; допускають мовні помилки в тексті, не чітко формулюють правила; виконали модульні контрольні роботи на достатньому рівні; не повністю розкрили питання підсумкового контролю.

Оцінку «зараховано» («E») отримують студенти, які набрали загальну суму балів **50–59** від максимальної кількості можливих: показали фрагментарну обізнаність з чинними нормами української наукової мови, обмежилися опосередкованим вивченням програмового матеріалу, не опрацювали рекомендовану літературу; пасивно поводитись на практичних заняттях, не виявили належних навичок мовностилістичного аналізу наукового тексту та бажання до самостійної роботи; допускають мовні помилки в тексті, можуть пояснити лише деякі з них; задовільно виконали модульні контрольні роботи; фрагментарно обізнані з питаннями, винесеними на підсумковий контроль.

Оцінку «незараховано» («FX») з можливістю повторного складання отримують студенти, які набрали загальну суму балів **35–49** від максимальної кількості можливих: не відвідували частину практичних занять; не опрацювали рекомендованої літератури, тому не орієнтуються в програмовому матеріалі; не обізнані із чинними нормами української наукової мови, не знають правил і допускають грубі помилки в писемному мовленні; не виконали модульні контрольні роботи; не розкрили питань підсумкового контролю.

Оцінку «незараховано» («F») з обов'язковим повторним курсом отримують студенти, які набрали загальну суму балів **1–34** від максимальної кількості можливих: не відвідували практичних занять; фактично не засвоїли навчальну програму курсу; не пройшли поточний та підсумковий контроль з навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (кількість балів)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90–100)	відмінно
	B (80–89)	дуже добре
	C (70–79)	добре
	D (60–69)	задовільно
	E (50–59)	достатньо
Незараховано	FX (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю

1. Українська наукова мова як різновид сучасної літературної мови.
2. Науковий стиль української мови: загальна характеристика.
3. Підстили наукового стилю. Традиційна класифікація підstilів і їхні жанрові різновиди.
4. Власне науковий підстиль і його жанри: наукова стаття, наукова монографія, кваліфікаційна робота, дисертація, доповіді, тези.
5. Навчально-науковий підстиль і його жанри: лекції, навчально-методичні
6. видання (підручники, посібники, конспекти і т. ін.).
7. Особливості усного наукового мовлення.
8. Монологічні (доповідь, повідомлення, виступ) та діалогічні (наукова бесіда, дискусія) жанри усного наукового мовлення.
9. Наукові конференції, наукові дискусії, творчі диспути як засіб вияву культури наукової мови.
10. Особливості писемного наукового мовлення.
11. Традиційні стильові ознаки наукового тексту.
12. Основні мовні засоби текстів наукового стилю.
13. Нормативність української наукової мови.
14. Проблеми сучасного українського наукового мовлення.
15. Основні зміни в новій редакції «Українського правопису» (без варіантів).
16. Варіантні доповнення до орфографічних норм у чинній редакції українського правопису.
17. Порухення орфографічних норм наукового тексту.
18. Закони милозвучності української мови в науковому тексті: найпоширеніші помилки.
19. Лексична нормативність наукового тексту.
20. Терміни як лексична особливість наукового тексту.
21. Типові лексичні огріхи в науковому тексті.
22. Морфологічні особливості наукового тексту.
23. Типові помилки у вживанні форм різночастининомовних слів.
24. Особливості творення та вживання фемінітивів у науковому дискурсі.
25. Синтаксичні особливості наукового тексту.
26. Типові синтаксичні помилки в науковому тексті.
27. Композиція писемного наукового тексту.
28. Структурні елементи наукового тексту. Причиново-наслідкові зв'язки між компонентами.
29. Мовні засоби структуризації наукового тексту.
30. Сучасні вимоги до написання й оформлення кваліфікаційної роботи.
31. Наукова стаття як самостійний науковий твір.

- 32.Тези як різновид наукового тексту. Відмінності в оформленні тез та наукової статті.
- 33.Мовні стандарти-кліше в тексті наукової статті.
- 34.Мовні стандарти-кліше в тексті наукової рецензії.
- 35.Композиційно-змістова структура усної наукової доповіді.
- 36.Науковий відгук і наукова рецензія: мовне оформлення.
- 37.Анотація як різновид вторинного наукового тексту, принципи написання.
- 38.Роздільні і видільні розділові знаки в текстах наукового стилю.
- 39.Порушення пунктуаційних норм наукового тексту.
- 40.Нове в українській пунктуації (за редакцією правопису 2019 року).
- 41.Рубрикація наукового тексту: особливості пунктуаційного оформлення.
- 42.Способи передавання чужого мовлення в науковому тексті.
- 43.Правила оформлення цитувань і покликань у тексті кваліфікаційної роботи.
- 44.Бібліографія наукових джерел: вимоги до пунктуаційного оформлення.
- 45.Правила оформлення списку використаної літератури.
- 46.Орфографічні та технічні правила переносу в друкованому тексті.
- 47.Умовні і графічні скорочення в тексті наукової роботи.
- 48.Етика наукової комунікації.
- 49.Академічна доброчесність науковця.
- 50.Значущість культури наукової мови у професійному становленні фахівця-філолога.

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти» (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% від загальної кількості балів, отриманих за результатами неформальної та / або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Рекомендована література

Основна

1. Баган М. П. Культура української наукової мови: посібник для самостійної роботи студентів. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2022. 48 с.
2. Горошкіна О., Груба Т. Українська наукова мова: теорія і практика : навчально-методичний посібник. Суми : Університетська книга, 2023. 108 с.

3. Колоїз Ж. Науковий стиль української мови : практикум. Кривий Ріг: КДПУ, 2017. 114 с.
4. Луценко О.І. Українська наукова мова : навч. посібник. Київ : ФОП Гуляєва В.М., 2021. 128 с.
5. Ревуцька С., Шапран Д., Зінченко В. Наукова українська мова : конспект лекцій. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2020. 119 с.
6. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навч. посібник. Київ : Академія, 2010. 213 с.
7. Ткачук, О. В., Наконечна Л. Б. Сучасне українське наукове мовлення : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2018. 160 с.
8. Шатілова Н.О. Культура наукового тексту: типові помилки в різножанрових роботах студентів-філологів. *Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Спільний українсько-румунський науковий журнал. Серія «Історичні та філологічні науки» || Current issues of Social studies and History of Medicine. Joint Ukrainian-Romanian scientific journal. Series «Historical and philological sciences»* / Редколегія: А. Мойсей, Ш. Пуріч. Чернівці–Сучава: БДМУ. 2025. № 1 (39). С. 349–153.

Додаткова

1. Баган М. П. Кліше в сучасному українському науковому дискурсі: культуромовний і комунікативний аспекти. *Грамматичний простір сучасної лінгвоукраїністики. Катерині Григорівні Городенській*. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019.
2. Баган М. П. Паронімія в сучасній українській лінгвістичній термінології: причини й тенденції розвитку. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка Серія “Філологічні науки” Мовознавство*, 2017. 1, 8, 5–10. URL: http://ddpufilolvisnyk.com.ua/uploads/arkhiv-номерov/2017/NV_2017_8-1/3.pdf
3. Городенська К. Синтаксична специфіка української наукової мови. *Українська термінологія і сучасність*: Київ: КНЕУ, 2001. Вип. IV. С.11–14.
4. Городенська К. Г. Українське слово у вимірах сьогодення. Ін-т укр. мови НАН України. Київ : КММ, 2014. 124 с.
5. Дем’ян Я. Культура наукової української мови як наукова проблема. *Молодь і ринок*. 2023. №3(211). С. 108–112. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/-view/277510/272959>
6. Колоїз Ж. В. Науковий стиль української мови : практикум. Кривий Ріг : КДПУ, 2018. 132 с.
7. Нечипоренко А. Терміни-пароніми та питання культури наукового мовлення. *Science Review*. 2020. 2 (29), С. 25–27. URL: https://doi.org/10.31435/rsglobal_sr/28022020/6956

8. Омельчук С. Бути чесним у науці й навчанні: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти. Херсон, 2021. 80 с.

9. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: Навчальний посібник з алгоритмічними приписами. 2 вид., перероб. та доп. Київ : Центр навчальної літератури, 2009. 392 с.

10. Пономарів О.Д. Культура слова: Мовностилістичні поради: Навч. посібник. 2-ге вид., стереотип. Київ : Либідь, 2001. 240 с.

Інформаційні ресурси

1. Блог професора Пономарева. URL : <https://www.bbc.com/ukrainian/topics/ponomariiv>
2. Горох – українські словники (онлайн-бібліотека, в якій зібрані найбільш корисні словники української мови). URL : <https://goroh.pp.ua/>
3. Культура мови на щодень : Довідково-інформаційна система / Інститут української мови НАН України. Київ. 2010. URL : <http://bit.ly/33ev57P>
4. Сучасна українська наукова мова : сторінка навчальної дисципліни в системі електронного навчання Moodle. URL : <https://moodle.chnu.edu.ua/-course/view.php?id=7440>
5. Mova.info. Лінгвістичний портал. URL : <http://www.mova.info/>
6. Новий правопис: повний текст та основні зміни. URL : <https://osvitoria.media/experience/novyj-pravopys-povnyj-tekst-ta-osnovni-zminy/>
7. Освітній проєкт «Мова – ДНК нації». URL : <https://ukr-mova.in.ua>
8. Словник української мови у 20 т. online: томи 1–14. (академічний тлумачний словник української мови, видавати який розпочало 2010 року видавництво “Наукова думка”). URL : <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=1&page=0>
9. СловникUA. Портал української мови та культури. URL: <https://www.slovnyk.ua/>
10. Словники України online: словозміна, синонімія, фразеологія. URL : <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
11. Стислий огляд основних змін у новій редакції «Українського правопису» (2019). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/osnovni-zminy%202019.pdf>
12. Український правопис / Національна академія наук України. К. : Наукова думка, 2020. 392 с. URL : <https://drive.google.com/file/d/1p0moU61Yrg4RskpJYTljxkiAa5vrd0mM/view>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича». URL: <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича». URL: https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf